ΕΤΟΣ Α' — ΑΡΙΘ. 32.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Ἐν Ἑλλάδι Δρ. 10 — ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. χρ. 12.
Ἡ συνδρομὴ εἶναι προπληρωτέα ἐτησίως ἢ καθ' ἑξαμηνίαν εἰς δύο ἴσας δόσεις.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ
ΥΠΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»
Ἐν ὁδῷ Μουσῶν ἀριθ. 6.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται λεπ. 20.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. — *7 Ὀκτωβρίου 1884.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΕΛΤΙΟΥ: Ἔργα καὶ ἡμέραι.—Φιλολογικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά. — **Κ. Σ. Κόντου** Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις. — Ἡμερολόγιον.— Ἑβδομάς. — Ἀπαντήσεις ἄνευ ἐρωτήσεων. — Πνευματικαὶ ἀσκήσεις. —Ἀλληλογραφία.

ΦΥΛΛΟΥ: Τὸ φθινόπωρον. — Ἡ μακροβιότης. — Ἀρχαιολογικὴ περιγραφὴ τῆς νήσου Κέω. — Ὀϊτόνα, ἐκ τῶν τοῦ Ὀσσιανοῦ μετάφρασις Π. Πανᾶ. — Ὁ Συνταγματάρχης, ἀμερικανικὸν διήγημα (συνέχεια).

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἐνθυμοῦνται βεβαίως οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν τὰ περὶ τῆς ἑορτῆς τῆς Ἁγίας Ῥοζαλίας, τῆς πολιούχου τοῦ Πανόρμου, γραφέντα εἰς τὸ 22ον φύλλον τῆς «Ἑβδομάδος»· ἀπόπειρα ἀπομιμήσεως τῶν συνήθων ἐν τῇ Δυτικῇ ἐκκλησίᾳ θρησκευτικῶν τούτων πανηγύρεων ἐγένετο ἤδη καὶ ἐν μέσαις ταῖς Ἀθήναις. Καίτοι δὲ ἱστορικῶς σκοτεινὰ καὶ ἀμφίβολα λίαν εἰσὶ τὰ κατὰ τὸν Ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην, ἐν τούτοις ζωηρὰ παρέμεινε παρὰ τῷ Ἀθηναϊκῷ λαῷ ἡ περὶ αὐτοῦ παράδοσις, ἐφ' ᾧ κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ἐσώζετο καὶ ὁ ὑπερμεγέθης καὶ θαυμάσιος ὄπισθεν τοῦ Ἀρείου Πάγου ναός του, δεικνύεται δ' εἰσέτι καὶ τὸ θαυματουργὸν φρέαρ καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ βράχου σταυρός, περὶ τὸν ὁποῖον, καίτοι ἀφειδῶς διάφορα ῥίπτονται *λιπάσματα*(!), οὐδεμία κατωρθώθη μέχρι τοῦδε διὰ τὸ ξηρὸν τοῦ ἐδάφους νὰ ἀναφυῇ βλάστησις. Ὡς ἐκ τούτου ἀξιέπαινος λίαν τυγχάνει ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Παρέδρου δοθεῖσα ὤθησις πρὸς ζωηρὸν τῆς μνήμης του πανηγυρισμόν.

Καὶ περὶ μὲν τῆς ἱεροτελεστίας, τοσοῦτον ἀξιοπρεπῶς ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς Ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας κ. Εὐστ. Βουλισμοῦ τελεσθείσης, καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Μοσχάκη πανηγυρισθείσης οὐδὲν ἔχομεν νὰ εἴπωμεν, θὰ ἐπεθυμοῦμεν μόνον νὰ ἔλειπον τὰ *ξενικὰ* γονατίσματα τῶν κορασίων, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἡμῶν καθ' ὡρισμένας περιστάσεις διατασσομένης τῆς γονυκλισίας.

Τὰ ἀφορήτως ὅμως προσκρούοντα εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἡμῶν παραδόσεις ἦσαν, ἡ φωταψία τοῦ δημαρχείου καὶ αἱ ἐν ταῖς πλατείαις μουσικαὶ συναυλίαι. Ὡς ἐκ τούτου μετ' ἀπορίας οἱ πολῖται ἠρώτων ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους πρὸς τί τὰ ἐμβατήρια καὶ οἱ χοροί, δυσκόλως δ' ἐπείθοντο ὅτι ταῦτα διεπράττοντο ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ἐν χορῷ τῶν Ἁγίων ταχθέντος ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Καὶ ἐν τοῖς λόγοις δὲ τῶν δημοδιδασκάλων ἔπρεπε νὰ καταβληθῇ μεγάλη προσοχή, διότι ἡ θέσις τῆς Νέας Ἑλλάδος ἀπέναντι τοῦ Βυζαντιακοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ γοήτρου δὲν καθορίζεται εὐχερῶς. Διὰ τοῦτο τὴν μὲν θρησκείαν ἕνεκα ἐθνικῶν λόγων δέον νὰ τηρῶμεν *αὐστηρῶς* καὶ *ἀμιγῶς* ἑλληνικήν, προφυλασσόμενοι ἀπὸ πάσης Ῥωσσικῆς, Ἀγγλικῆς ἢ Δυτικῆς ἐπηρείας, πρὸ δὲ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ δέον νὰ κλίνωμεν εὐλαβῶς τὴν κεφαλήν· ἐπειδὴ δέ, ἀκριβῶς, ὁ κλασικὸς καὶ χριστιανικὸς ἑλληνισμὸς ἐν τῷ Ἁγίῳ Διονυσίῳ συγκρούονται, δέον, ἀτενίζοντες εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ Παρθενῶνος, νὰ πανηγυρίζωμεν μὲν τὴν ἐπέτειόν του, ἀλλὰ μετὰ σεμνότητος καὶ ἠρεμίας, καὶ οὐχὶ τοσοῦτον θεατρικῶς καὶ παταγωδῶς ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις καὶ τὴν ἐνιαίαν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν.

Ἀλλὰ διατί ἡ περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Διονυσίου περικοπὴ νὰ καταλήξῃ διὰ τῆς λέξεως *ἱστορία* καὶ νὰ μᾶς ἀναγκάσῃ νὰ συμμερισθῶμεν τὴν ἀπελπισίαν τοῦ μέλλοντος ἱστορικοῦ ἐπὶ τῶν συγχρόνων γεγονότων; Τί θέλετε νὰ σημειώσῃ ὁ δυστυχὴς εἰς τὰς δέλτους του, ὅταν ἀναγνώσῃ εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς μιᾶς ἀποχρώσεως τὸ τηλεγράφημα

«Σήμερον μεγάλη διαδήλωσις ὁλοκλήρου Πατραϊκοῦ λαοῦ ἐγένετο κατὰ κυβερνήσεως καὶ ὑπὲρ ἀντιπολιτεύσεως διαλυθεῖσα ἐν τάξει διὰ ζητωκραυγῶν ὑπὲρ ἀντιπολιτεύσεως»

εἰς δὲ τὰς ἐφημερίδας τῆς ἄλλης

«Διαδήλωσις μετετράπη εἰς ἁπλῆν ἐκφώνησιν λόγου Ῥηγοπούλου καὶ Συνοδινοῦ ἀπέναντι εὐαρίθμου ἀκροατηρίου, μὴ ἀντιπροσωπεύοντος τὰς κοινωνικὰς τάξεις Πατρῶν· διετηρήθη ἄκρα τάξις.»

Ἀλλὰ μόνον ἐκ τῶν ἀντιφάσεων ὁ ἱστορικὸς θὰ τὰ *γάσῃ*; Τί ἄρα γε θὰ γράψῃ περὶ τῆς ἐγκαρδίου φιλίας Ἑλλήνων καὶ Τούρκων, ἀναγινώσκων ὅτι ὁ ἐν Τζέδδᾳ Ἕλλην προξενικὸς πράκτωρ δὲν κατώρθωσε νὰ λάβῃ παρὰ τῆς Πύλης τὰ ἐκτελεστήριά του ἐπανῆλθε δὲ εἰς Ἀθήνας ἀναθεὶς τὴν ἐκπροσώπησιν τῶν *Ἑλλήνων* εἰς τὸν πράκτορα τῶν *Περσῶν!!*;

Τὸν συμβουλεύομεν ἐν τῇ περιληπτικῇ ἀναγραφῇ τῆς ἐποχῆς μας νὰ μεταχειρισθῇ τὴν μέθοδον τοῦ «πανσεβάστου νομοφύλακος καὶ κριτοῦ Θεσσαλονίκης», τοῦ συγγραφέως τῆς ἐξαβίβλου Κωνσταντίνου τοῦ Ἀρμενοπούλου, κάμνων ἀντὶ περιλήψεως . . . *παράλειψιν*.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Ἐν τῷ σημερινῷ φύλλῳ ἀσμένως καταχωρίζομεν τὴν ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου λογογράφου κ. Παναγῆ Πανᾶ καλλιτεχνηθεῖσαν μετάφρασιν τῆς *Ὀϊτόνας* τοῦ Ὀσσιανοῦ· ὡς ἐκ τούτου ἐπάναγκες θεωροῦμεν νὰ σημειώσωμεν τὰ ὀλίγα ταῦτα:

Περὶ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἄγγλος ποιητὴς ἐκ τῶν μετριωτάτων, ναυαγήσας οἰκτρῶς κατὰ τὰ πρῶτα αὐτοῦ ποιητικὰ δοκίμια, ὁ Μάκφερσων, ἐδημοσίευσε συλλογὴν ποιημάτων, ἀνηκόντων, ὡς ἔλεγεν, εἰς τὸν *Ὀσσιανόν*, υἱὸν Φιγγάλου τοῦ βασιλέως τῶν ἐν Σκωτίᾳ Καληδονίων, ἀκμάσαντα κατὰ τὴν ἐποχὴν Καρακάλλα τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν διαδόχων του. Ὁ Ὀσσιανός, κατὰ τὸν Μάκφερσων, ὑπῆρξεν ὁ διασημότερος τῶν βάρδων τῆς Σκωτίας καὶ τὰ ποιήματά του εἶχον διασωθῆ παρὰ τοῖς ὀρεινοῖς τῆς χώρας ἐκείνης, ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν ὁποίων συνέλεξεν αὐτὰ ὁ ἐκδούς. Ἡ ἐμφάνισις τῶν ποιημάτων τούτων μέγαν προὐκάλεσε σάλον παρὰ τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ. Τὸ καινοφανὲς τῆς φράσεως, τὸ ξένον τῶν μεταφορῶν, τὸ ἰδιόρρυθμον τῶν εἰκόνων, ἐξέπληξαν τοὺς ἀναγνώστας. Πολλοὶ ἠμφισβήτησαν τὴν γνησιότητα τῶν ποιήσεων τούτων καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτὴν τοῦ Ὀσσιανοῦ, ἄλλοι ἀντεπεξῆλθον κατ' αὐτῶν ἐρρωμένως ὑποστηρίζοντες ἀμφότερα. Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων, ἦσαν καὶ ἄνδρες διακεκριμένοι ἐν τοῖς γράμμασιν, ὁ Blair ἐν Ἀγγλίᾳ, ὁ Καισαρόττης ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ὁ Ginguené ἐν Γαλλίᾳ, τινὲς δὲ τούτων εἰς τοσοῦτο φανατισμοῦ ἔφθασαν ὑπὲρ τοῦ Καληδονίου ποιητοῦ, ὥστε ἀνεβίβασαν αὐτὸν ὑπεράνω τοῦ Ὁμήρου. Αὐτῆς δὲ τῆς γνώμης φαίνεται ὢν καὶ ὁ διάσημος Γκαίτης, ἂν κρίνωμεν ἐκ τῶν ἐν τῷ Βερτέρῳ λεγομένων: «Ὁ Ὀσσιανὸς ἦλθεν ἵνα ἐκθρονίσῃ τὸν Ὅμηρον.» — Ὁ Καισαρόττης, ὅστις καὶ μετέφρασε τὰς ποιήσεις ταύτας ἰταλιστί, λέγει περὶ αὐτοῦ: «Ὁ Ὀσσιανὸς εἶναι τὸ δαιμόνιον τῆς ἀγρίας φύσεως. Τὰ ποιήματα αὐτοῦ ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ ἱερὰ τῶν ἀρχαίων Κελτῶν του δάση. Ἐμπνέουσι φρίκην, ἀλλ' ἀνὰ πᾶν βῆμα αἰσθάνεταί τις τὴν ἐν αὐτοῖς οἰκοῦσαν θεότητα». Ἕτερος τεχνοκρίτης ἄγγλος, ὁ I. Sinclair ὠθεῖ τὸν ὑπὲρ τοῦ Ὀσσιανοῦ φανατισμόν του ἄχρι λατρείας: «Ἐν ἐποχῇ, ἀνακράζει, ἀπωτάτῃ τῆς ἱστορίας, τὰ τῆς Σκωτίας ὄρη ἐγέννησαν βάρδον, ἀθάνατον ἐν τοῖς

ποιήμασί του, οὐ τινος τὴν μεγαλοφυΐαν οὐδεμία προσπάθεια νεωτέρου ἢ ἀρχαιοτέρου ἀντιζήλου κατώρθωσε νὰ ὑπερβῇ». Νῦν ὁ μέγας αὐτὸς ἐνθουσιασμὸς κατῆλθέ τινας βαθμούς. Ἡ μορφὴ τοῦ Ὀσσιανοῦ ἤρξατο ὠχριῶσα ἀπέναντι τοῦ φωτὸς τῆς νεωτέρας κριτικῆς, ἥτις ἐν τοῖς ἐπ' ὀνόματί του ποιήμασι βλέπει ἔργα τοῦ Μάκφερσων, μιμηθέντος θαυμασίως τὴν δημοτικὴν ποίησιν τῶν ὀρεινῶν τῆς Σκωτίας, ἧς ἐδανείσθη τὴν φρασεολογίαν καὶ τὰς μεταφοράς. Ἀλλὰ καὶ τοιαῦτα ἔτι τὰ ὀσσιάνεια ποιήματα θὰ ἦναι πάντοτε προσφιλὲς ἀναγνωσμα εἰς τοὺς περὶ τὴν ποίησιν ἀσχολουμένους, ὡς περιέχοντα καὶ ὕψος φαντασίας καὶ δύναμιν αἰσθήματος καὶ περιγραφὰς χαρακτήρων οὐχὶ συνήθεις. Ναπολέων ὁ Μέγας ἠρέσκετο μεγάλως εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ποιημάτων τούτων, καὶ δὶς εἶχεν ἀδικον. Μεταφράσεις αὐτῶν ἐγένοντο ἐν πάσαις ταῖς εὐρωπαϊκαῖς γλώσσαις. Παρ' ἡμῖν, πρῶτος ὁ κ. Π. Πανᾶς ἐξέδωκεν ἐν Κεφαλληνίᾳ τῷ 1862 ἔμμετρον μετάφρασιν τῶν δύο ποιημάτων: *Δαρτούλας* καὶ *Λάτμου*, ἐξαντληθεῖσαν πρὸ πολλοῦ. Ὁ αὐτὸς ἐδημοσίευσε καὶ ἐν τῷ *Βύρωνι* μετάφρασιν ἔμμετρον ἑτέρου ποιήματος: τῆς Ὀϊναμόρας. Μετ' αὐτόν, ὁ κ. Γ. Βολτέρρος ἐξέδοτο ἐπίσης ἐν Κεφαλληνίᾳ ἐνπεζῇ μεταφράσει τὸν *Φιγγάλον*, ἐποποιΐαν εἰς ἓξ ᾄσματα. Πρό τινων δ' ἐτῶν ἐξεδόθη καὶ ἐν Κερκύρᾳ μετάφρασις τῶν: *Ἀσμάτων τῆς Σέλμας*, ἅτινα δὲν ἀπηξίωσε καὶ αὐτὸς ὁ Γκαίτης νὰ μεταφράσῃ ἐν τῷ Βερτέρῳ. Πραγματείαν περὶ τοῦ Ὀσσιανοῦ ἐδημοσίευσε καὶ ὁ κ. Γ. Μαυρογιάννης ἐν τῇ *Χρυσαλλίδι*. Θέλοντες νὰ καταστήσωμεν τοῖς πολλοῖς τῶν ἀναγνωστῶν τῆς *Ἑβδομάδος* γνωστὸν τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως δημοσιεύομεν καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ σημερινῷ φύλλῳ τὴν *Ὀσσίαν*, ἐν ᾗ τόσαι ἰδέαι εἰσὶν ἀφειδῶς διακεχυμέναι, ὥστε ὑπὸ τὰς *ἐμπνεύσεις* της δύναται ὁλόκληρος σύγχρονος ποιητικὴ συλλογὴ νὰ δημιουργηθῇ, ἀναδεικνύουσα ἕνα ἔτι ποιητὴν καὶ ἕνδεκα ἀνοήτους θαυμαστάς.

— Ἐν Ῥεθύμνῃ τῆς Κρήτης ἐξεδίδετο τέως ἑλληνικὴ ἐφημερὶς ὑπὸ τὸν τίτλον *Ῥαδάμανθυς*. Τὸ ὄνομα τοῦτο, συνώνυμον τῇ δικαιοσύνῃ, δὲν ἤρμοζε βεβαίως διὰ τὴν ἀτυχῆ νῆσον, εἰς ἣν οὐδέποτε ἀπεδόθη τὸ δίκαιον. Καὶ ἡ Κρητικὴ ἐφημερὶς ἐννοήσασα τοῦτο ἀπέρριψε τὴν ἄγονον τῆς δικαιοσύνης προσωποποίησιν, ἥτις μόνον ὡς εἰρωνεία ἠδύνατο νὰ ἐκληφθῇ, καὶ ἀνέλαβεν ἄλλον πρακτικώτερον τίτλον: **Τὸ Ἀρκάδιον**. Οὗτος θὰ ἐνθυμίζῃ ἀεὶποτε εἰς τοὺς ἀνδρείους Κρῆτας διὰ ποίων μέσων ἐπιτελεσθήσεται ἡ πραγμάτωσις τῶν πόθων των! Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐφημεριδος ἤρεσεν ἡμῖν ὑπερβαλλόντως διὰ τὸ θάρρος, μεθ' οὗ ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀναγνωστῶν της τὴν ἔνδοξον ἐκείνην σελίδα τῆς συγχρόνου ἐθνικῆς ἱστορίας· ἀλλ' ἐξαιρέτως, συγχαίρομεν αὐτῇ, διότι—ὡς δηλοῖ,—«εἰς οὐδεμίαν τῶν, ὡς μὴ ὤφελεν, ὑπαρχουσῶν ἐν τῷ τόπῳ μερίδων ἀνήκει».

— Ἐξεδόθη λαμπρῶς ἐκ τοῦ λιθογραφείου τοῦ κ. Κ. Γρούνδμαν ἐκτετυπωμένος ὁ ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου ἐπιστήμονος καὶ τηλεγραφητοῦ κ. Δ. Ἀργυροπούλου συνταχθεὶς τηλεγραφικὸς χάρτης τῆς Ἑλλάδος μετὰ δύο πινάκων τοῦ ἑρμηνευτοῦ τῶν διαφόρων σημείων καὶ τοῦ ἐμφαίνοντος τὴν σχετικὴν ἀπόστασιν εἰς ναυτικὰ μίλια, τῶν διαφόρων λιμένων ἀπ' ἀλλήλων, ἤτοι 1141 σημείων. Τὸ ἔργον τοῦτο χαρακτηρίζον τὴν φιλοπονίαν καὶ ἀξίαν τοῦ κ. Ἀργυροπούλου ἐπλήρωσε μέγα παρ' ἡμῖν κενόν.

— Ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε φαίνεται ἐπὶ τέλους ὁριστικῶς νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς διασώσεως τῶν ὀσημέραι καταρρεουσῶν χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐνομοθετήθη εἰσέτι ἐν τῷ προϋπολογισμῷ *κονδύλιον* περὶ τούτων, δι' ἐντολῆς ἀνετέθη εἰς τὸν ἡμέτερον γνωστὸν εἰδικὸν συνεργάτην, ὅπως ἀρξηται τῆς ἐπισκέψεως τούτων ἀπὸ τῆς ἐν Λειβαδείᾳ περιφήμου Μονῆς τοῦ ὁσίου Λουκᾶ, ἥτις ὡς τὸ Δαφνὶ καὶ ἡ Ἁγία Σοφία, εἶναι κεκοσμημένη διὰ λαμπρῶν ψηφοθετημάτων· θέλει δὲ ἐξετάσει τὴν χριστιανικὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῆς Μονῆς, τὸν χρόνον τῆς ἱδρύσεώς της, τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἐκεῖσε ψηφιδοθετημάτων κτλ.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς Μονῆς ταύτης θέλει μεταβῇ εἰς Χαλκίδα χάριν τῶν χριστιανικῶν εὑρημάτων, περὶ ὧν ἡ *Ἑβδομὰς* ἀνέφερεν ἤδη. Ὁ κ. Λαμπάκης θέλει ἐκθέσει εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἀξίαν, τὴν κατάστασιν ὡς καὶ τὰ μέσα πρὸς διάσωσιν τῶν ἱστορικῶν τούτων ἀντικειμένων.

— Ἐξεδόθη φυλλάδιον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ὀκταήμερος περιήγησις ἐν τῇ νήσῳ Μυκόνῳ» ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Ἰ. Κανέλλη ἀποφοίτου τῆς φιλολογίας μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ χάριτος γεγραμμένη. Παρήγορον ὄντως εἶνε νὰ βλέπῃ τις τοὺς νέους τρεπομένους εἰς ἱστορικὰς καὶ ἀρχαιολογικὰς μελέτας καὶ εἰς συγγραφὴν μονογραφιῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἡμέραν τινὰ θὰ γραφῇ πιστὴ καὶ ἀληθὴς ἱστορία καὶ γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος.

—Ἐπὶ τέλους δυνάμεθα ν' ἀναγγείλωμεν καὶ ἓν ᾄσμα: τὸ «Ἔαρ» κατὰ ποίησιν καὶ μουσικὴν τοῦ πλήρους μέλλοντος νέου κ. Θεμιστ. Πολυκράτους. Εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶναι νέοι Ἕλληνες νὰ ἐπεδίδοντο εἰς τὴν μουσικὴν πρὸς παραγωγὴν ἐθνικῶν ἔργων καὶ ἰδίως πρὸς περισυναγωγὴν καὶ μελέτην τοῦ ἀνὰ τὰ βουνὰ καὶ τὰς χαράδρας περιπλανωμένων ἐθνικῶν *τραγουδιῶν* μας μεγίστης πλὴν εἰσέτι ἀγνώστου ἀξίας.

—Κατὰ τοὺς νεωτάτους ὑπολογισμοὺς οἱ Times τοῦ Λονδίνου ἐκτυποῦνται εἰς 100,000 ἀντίτυπα, ὁ Standard (2 ἐκδόσεις) εἰς 242,000, ὁ «Τηλέγραφος» εἰς 250,000 καὶ τὰ «Ἡμερήσια Νέα» εἰς 160,000. Μεταξὺ τῶν ἑβδομαδιαίων περιοδικῶν. Τὸ Illustrated London News εἰς 100,000 τὸ Graphic εἰς 100,000, ἡ Police News εἰς 300,000, ἡ Family Herald εἰς 200000, ἡ World εἰς 200000 ἡ Christian Herald εἰς 230,000, ἡ Referee εἰς 120,000, ἡ Reynolds εἰς 350,000 καὶ ἡ Lloyd's Weekly εἰς 612900!!!

ΚΩΝΣΤ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

§ 12. **Μανικός** τρισυλλάβως, οὐχὶ **μανιακός** τετρασυλλάβως.

Ἐν τῇ Γραμματικῇ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης, ἣν ἐφιλοπόνησεν ὁ πολυγράμματος Βερναρδάκης, φέρεται (σελ. 181, § 513, σημ. *α* καὶ *β*'):

«Τὰ ἐκ τῶν εἰς -υς τριτοκλίτων ὀνομάτων παράγωγα λήγουσι **πολλάκις** ὄχι εἰς -ικὸς ἀλλ' εἰς -υκός, οἷον: θῆλ-υς θηλ-υκός, Λιβ-υς Λιβ-υκός.

Ἐὰν πρὸ τῆς καταλήξεως -ικὸς συμπέσῃ **ἕτερον** ι, τὸ δεύτερον τρέπεται εἰς α, οἷον: μανί-α μανι-ακός, σπονδεῖ-ος σπονδει-ακός, Κορίνθι-ος Κορινθι-ακός, κτλ. Ἀλλὰ Δαρεῖος Δαρεικός, ὄχι Δαρειακὸς καὶ Δεκέλεια Δεκελεικὸς ὄχι Δεκελειακός».

Πάντα ταῦτα εἶνε εἰλημμένα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματικῆς τοῦ Κρυγήρου, ἐν ᾗ κεῖται (Μέρ. Α', § 41, 11, σημ. 13 καὶ 14):

«*Bloss* κός angehängt wird an Stämme auf ει, wie bei einigen Wörtern auf υς dem υ: Δαρεικός, Δεκελειικός (einzeln σπονδειακός); θηλυκός, Λιβυκός.

An Stämme die mit ι schliessen vird oft die Endung ακός angehängt: μανιακός neben μανικός, Ὀλυμπιακός neben Ὀλυμπικός, und mit doppelter Ableitung Κορινθιακός».

Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς φωνῇ γίνεται χρῆσις ὑπὸ τῶν ἀμελέστερον περὶ τὰ τῆς γλώσσης ἐχόντων τοῦ ἐπιθέτου *μαγιακός* (γαλλ. *maniaque*), ἀλλά, καθ' ὅσον ἡμεῖς γινώσκομεν, παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν εὑρέθη ὁ τετρασύλλαβος οὗτος τύπος. Ἑλληνιστὶ λέγεται διὰ τριῶν συλλαβῶν *μανικός*. Συνωνυμοῦσι δ' αὐτῷ τὸ *ἐμμανής* καὶ τὸ *μανιώδης*, ὅπερ καὶ μετὰ τῆς προθέσεως ὑπο προηνέχθη *ὑπομανιώδης* ὁμοίως τῷ *μάργος-ὑπόμαργος* καὶ ἄλλοις. Τὴν ἐναντίαν τοῦ *ὑπομανιώδης* ἔννοιαν ἐμφαίνει τὸ *ἀκρομανής*. Τοῦ πονηροῦ κόμματος εἶνε τὸ ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις ἀπαντῶν *μανικώδης*.

Ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου *μανικός* ἐσημαίνετο καὶ ὁ ἰσχυρῶς τὴν ψυχὴν κινούμενος καὶ ὁ ἐπτοημένος περί τι ἢ περιπαθῶς ἔχων. Μαθητὴς τοῦ Σωκράτους σφοδρὸς ὢν καὶ λίαν ἐνθουσιαστικῶς περὶ τὸν διδάσκαλον διακείμενος ἐπεκαλεῖτο *μανικός*· ἦτο δ' Ἀπολλόδωρος ὁ Φαληρεύς. Περὶ τούτου ὁ Πλάτων ἐν μὲν τῷ Φαίδωνι (σελ. 59 *α*) γράφει «Καὶ πάντες οἱ παρόντες σχεδόν τι οὕτω διεκείμεθα, ὁτὲ μὲν γελῶντες, ὁτὲ δὲ δακρύοντες, εἷς δὲ ἡμῶν καὶ διαφερόντως, Ἀπολλόδωρος· οἶσθα γάρ που τὸν ἄνδρα καὶ τὸν τρόπον αὐτοῦ» καὶ (σελ. 117 *δ*') «Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ οὐδὲν ἐπαύετο δακρύων καὶ δὴ καὶ τότε ἀναβρυχησάμενος, κλάων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα ὅντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων, πλήν γε αὐτοῦ Σωκράτους», ἐν δὲ τῷ Συμποσίῳ (σελ. 173 *δ*') «Ἀεὶ ὅμοιος εἶ, ὦ Ἀπολλόδωρε· ἀεὶ γὰρ

σαυτόν τε κακηγορεῖς καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ δοκεῖς μοι ἀτεχνῶς πάντας ἀθλίους ἡγεῖσθαι πλὴν Σωκράτους ἀπὸ σοῦ ἀρξάμενος. Καὶ ὁπόθεν ποτὲ τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαβες, τὸ *μανικὸν* καλεῖσθαι, οὐκ οἶδα ἔγωγε· ἐν μὲν γὰρ τοῖς λόγοις ἀεὶ τοιοῦτος εἶ· σαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγριαίνεις πλὴν Σωκράτους». Σημειωτέον δ' ὅτι φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ *μαλακός*, ἀλλ', ὡς εὐκόλως πᾶς τις συνορᾷ, τὸ *μανικὸς* ἁρμόζει τῷ λόγῳ. Ὅτι δ' αὕτη εἶνε ἡ γνησία γραφὴ γίνεται φανερὸν καὶ ἐκ τῶν εὐθὺς ἑπομένων, ἅτινα ὡς ἀπάντησις τοῦ Ἀπολλοδώρου ἐπιφέρονται ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος· «Ὦ φίλτατε, καὶ δῆλόν γε δή ὅτι οὕτω διανοούμενος καὶ περὶ ἐμαυτοῦ καὶ περὶ ὑμῶν *μαίνομαι* καὶ παραπαίω». Ἡ γραφὴ *μαλακός* εὑρίσκεται καὶ ἐν ταῖς Σωκράτους καὶ Σωκρατικῶν Ἐπιστολαῖς ΚΑ', 3 (Ἐπιστολογρ. Ἑρχ. σελ. 624) «Ἀπολλόδωρος ὁ *μαλακὸς* ἐπικαλούμενος καὶ Δίων ἐπαινοῦσί σε». Ὁ Κόβητος δ' ὅμως μεταγράφει ἐν τῇ Μνημοσύνῃ (1882, σελ. 58) *μανικός*. Περὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου τούτου λέγει ὁ Ψευδοξενοφῶν ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ § 28 «Παρὼν δέ τις Ἀπολλόδωρος, *ἐπιθυμητὴς μὲν ὢν ἰσχυρῶς αὐτοῦ, ἄλλως δ' εὐήθης*, εἶπεν ἄρα κτέ.» (Προβ. καὶ Κοραῆν *Πλουτ.* Τόμ. Ε', σελ. 335 κέξ.).

Καὶ ἄλλος ἑταῖρος τοῦ Σωκράτους ἦτο μὲν σφοδρός, ἐφίλει δ' ὑπερβαλλόντως καὶ ἐθαύμαζε μεγάλως τὸν Σωκράτη, Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος. Γράφει δὲ καὶ περὶ τούτου ὁ Πλάτων ἐν μὲν τῇ Ἀπολογίᾳ (σελ. 21 *α*) «Καὶ ἴστε δὴ οἷος ἦν Χαιρεφῶν, ὡς σφοδρὸς ἐφ' ὅ τι ὁρμήσειε», ἐν δὲ τῷ Χαρμίδῃ (σελ. 153 *β*') «Χαιρεφῶν δέ, ἅτε *μανικὸς* ὤν, ἀναπηδήσας ἐκ μέσων ἔθει πρός με· καί μου λαβόμενος τῆς χειρός, ὦ Σώκρατες, ἦ δ' ὅς, πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης;»

Ἐδηλώσαμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ Βερναρδάκη λεχθέντα ἐν αἷς παρεθέμεθα ἐκ τῆς Γραμματικῆς αὐτοῦ σημειώσεσι μετωχετεύθησαν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματικῆς τοῦ Κρυγήρου. Ἀλλ' οὔτε τοῦ ἐν τρισὶ συλλαβαῖς προσνενεγμένου τύπου *μανικός* μνείαν ὁ Βερναρδάκης ἐποιήσατο οὔτε τοῦ *Ὀλυμπικός-Ὀλυμπιακός*, ἅτινα κεῖνται παρὰ τῷ Κρυγήρῳ. Σημειωτέον δ' ὅτι τὸ τετρασύλλαβον *μανιακός* ἐμνημονεύθη καὶ ὑπὸ τοῦ Βουτμαννοῦ, ἀλλ' ὁ Λοβέκκιος ἔγραψεν ἐν τοῖς Προλεγομένοις (σελ. 315) τὴν σημείωσιν τήνδε· «Μανιακός quo Buttmannus utitur Gramm. II. 447. non legi; nostri medici deliros vocant maniacos». Κύριον ὄνομα *Μανιακός* εἶνε παρατεθειμένον ἐν τῷ τοῦ Παπίου Λεξικῷ τῶν Κυρίων Ὀνομάτων σελ. 854 Βενσ.

Ὡς δὲ παρέλαβεν ὁ Βερναρδάκης ἀβασανίστως ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Κρυγήρου τὸ ἀνελλήνιστον ἐπίθετον *μανιακός*, οὕτω καὶ τὴν ἐσχάτως βάρβαρον καὶ ὅλως τερατώδη γενικὴν *χοῦς*. Ἐν τῇ Γραμματικῇ τοῦ Γερμανοῦ (Μέρ. Α', § 20) φέρεται «χοῦς (ὁ, aufgeworfene Erde). Ge. χοός, wohl auch χοῦς, Ac. χοῦν», ἐν δὲ τῇ τοῦ Ἕλληνος κεῖται (σελ. 66) «Χοῦς (χῶμα), ὁ, χοὸς (καὶ χοῦς), χοί, χοῦν, κτλ. κατὰ τὸ: βοῦς».

Ἐπειδὴ κατ' οὐδένα τρόπον οὐδ' οἱ ἀρτιμαθεῖς τῶν παίδων δύνανται νὰ νομίσωσιν ὅτι ἡ γενικὴ *χοός* συναλειφομένη γίνεται *χοῦς*, ἀποφαινόμεθα ὅτι ἀβλέπτημα ἢ τυπογραφικὸν πταῖσμα εἶνε τὸ «wohl auch *χοῦς*» ἀντὶ τοῦ *χοῦ*, ὅπερ ἀπαντᾷ παρ' Ἀρριανῷ καὶ ἄλλοις τισίν. Ὁ καθηγητὴς δ' ὅμως τοῦ Ἑλληνικοῦ πανεπιστημίου οὐδὲν ὑπώπτευσεν, ἀλλ' ἅμα μὲν εὐχερῆς καὶ ἀταλαίπωρος ὢν ἅμα δὲ τῆς γραμματικῆς τέχνης παντάπασιν ἀμαθῶς ἔχων καὶ ἀδυνατῶν νὰ διαγινώσκῃ τὰ γνήσια καὶ τὰ ἔκφυλα κατεχώρισεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ γραμματικὴν οὐ μόνον τὴν γενικὴν *χοός* ἀλλὰ καὶ τὴν *χοῦς*, ἥτις οὔτ' ἐλέχθη ποτὲ ὑφ' Ἕλληνος οὔτ' ἠδύνατο νὰ λεχθῇ.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ τετρασύλλαβον ἐπίθετον *μανιακός* παρατηροῦμεν ὅτι ἄχρηστον μὲν τοῦτο τοῖς παλαιοῖς ὑπῆρχε λέγουσιν ἀείποτε *μανικός*, ἀλλ' οὐκ ὀλίγα ἐπίθετα λήγοντα εἰς ΙΑΚΟΣ ἔχει ἡ Ἑλληνικὴ καθόλου γλῶσσα, παρηγμένα ἐκ θηλυκῶν εἰς ΙΑ ἢ ἐξ ἀρσενικῶν εἰς ΙΑΣ καὶ ΙΟΣ ἢ ἐξ οὐδετέρων εἰς ΙΟΝ, οἷον

καρδία-καρδιακός,
ἀρτηρία-ἀρτηριακός,
κοιλία-κοιλιακός,
παροιμία-παροιμιακός,
οὐσία-οὐσιακός,
γερουσία-γερουσιακός,
ταμίας-ταμιακός,
Λυσίας-Λυσιακός,
Ἡγησίας-Ἡγησιακός,
Φειδίας-Φειδιακός,
ἥλιος-ἡλιακός, δωρ. ἁλιακός (Ἴδε Μεινέκιον *Ἀποσπ. Κωμ.* Τόμ. Β', σελ. 747),
πλούσιος-πλουσιακός,
κύριος-κυριακός,
πυρρίχιος-πυρριχιακός,
δόχμιος-δοχμιακός,
Διονύσιος-Διονυσιακός (Πρβ. *Ἀρκαδιακοί*. Ἰω. Μαλαλ. σελ. 349,6),
θηρίον-θηριακός,
βιβλίον-βιβλιακός,
συμπόσιον-συμποσιακός,
ἰσχίον - ἰσχιακός (=ἰσχιαδικός. Πρβ. Γαλην. Τόμ. ΙΒ', σελ. 538 «καὶ *στομαχικούς* τινας εἶναί φασιν ἀπό τινος τῶν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ γιγνομένων παθῶν οὕτως ὀνομάζοντες, ὡς *ἡπατικοὺς* τοὺς ἀφ' ἥπατος καὶ *κωλικοὺς* τοὺς ἀπὸ κώλου καὶ νεφριτικοὺς τοὺς ἀπὸ νεφρῶν καὶ *σπληνικοὺς* τοὺς ἀπὸ σπληνὸς πάσχοντας»),
προσόδιον-προσοδιακός,
Ἄκτιον-Ἀκτιακός,
Δῖον-Διακός,
Ἴλιον-Ἰλιακός,
Πηλούσιον-Πηλουσιακός,
Σούνιον-Σουνιακός,
Βαργύλια-Βαργυλιακός.

Πρβ. καὶ *γειτνιακός*, *γενεθλιακός*, *ἀφροδισιακός*, *θεμελιακός*, *δημοσιακός*. Ἐν τῇ Ἐκλογῇ Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου σελ. 75,4 λέγεται «Γενέθλια δόκιμον, οὐ γενέσια· καὶ *γενεθλιακὸς* λόγος, οὐ *γενεσιακός*». Τὸ ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς τοῦ Ψευδηρῳδιανοῦ σελ. 126 ἀναγινωσκόμενον «σκιώδης τόπος, *σκιακὸς* τὸ αὐτό» νομίζεται ὑπὸ τοῦ Δινδορφίου ἡμαρτημένη γραφὴ τοῦ *σκιαρός*. Ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφάνου μνημονεύεται καὶ ἐπίθετον *ἀρχαιρεσιακός* ἐκ γλωσσαρίου. Πρβ. καὶ *ἐπαρχιακός*.

Παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ φέρεται σελ. 489,3 «Ὀλβία: πόλις Λιγυστική— Λέγεται καὶ Ὀλβηνός καὶ *Ὀλβιακός* καὶ τὸ θηλυκὸν *Ὀλβιακή*». Καὶ ἐκ τοῦ *Ὀλυμπία* ἐσχηματίσθη ἐπίθετον *Ὀλυμπιακός*, οὗ φέρομεν μαρτύριον τὸ ἐν ἐπιγραφῇ κείμενον «ἐν ἀγῶσι τοῖς *Ὀλυμπιακοῖς*» (Συλλ. Ἐπιγρ. Ἑλλ. Τόμ. Α', σελ. 700). Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος ἀποφαίνεται σελ. 261,11 «*Ὀλυμπικός* Ἀττικοί, οὐκ *Ὀλυμπιακός*. Θουκυδίδης ἐν τῇ πέμπτῃ *ἣν ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ νόμῳ Ἠλεῖοι κατεδικάσαντο αὐτῶν*· καὶ αὖθις ἐν τῇ αὐτῇ *ἐν ταῖς Ὀλυμπικαῖς σπονδαῖς ἐσπέμψαι*» Παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ προκρίνεται ἡ γραφὴ *Ὀλυμπιακῷ* καὶ *Ὀλυμπιακαῖς* (Ἴδε Πόππον *Θουκυδ.* Μέρ. Γ', ά, σελ. 79. Πρβ. καὶ Θησ. Στεφ. Τόμ. Ε', σελ. 1920 Παρ.). Ἐν τῷ Πλούτῳ τοῦ Ἀριστοφάνους στίχ. 583 ἐξεδόθη ὑπό τε τοῦ Βεκκήρου καὶ τοῦ Δινδορφίου καὶ ἄλλων:

εἰ γὰρ ἐπλούτει, πῶς ἂν ποιῶν τὸν Ὀλυμπικὸν αὐτὸς ἀγῶνα ἀνεκήρυττεν κτέ.;

Εὑρέθη καὶ τύπος *δοχμικός*. Ἐν τοῖς Βασιλικοῖς Τόμ. Ε', σελ. 764 ἀπαντᾷ «ὁ *ἐργαστηρικὸς* ὁ τὰ βοηθήματα πωλῶν». Ἀλλ' ἐν Τόμ. Β', σελ. 227 (καὶ Συμπληρ. σελ. 167) κεῖται «ὁ παρὰ τοῦ *ἐργαστηριακοῦ* πεμφθείς» καὶ σελ. 731 «πᾶς ἔμπορος καὶ *ἐργαστηριακός*». Καὶ ὁ Πολύβιος εἶπεν *ἐργαστηριακῶν καὶ βαναύσων ἀνθρώπων* καὶ ἄλλοι τοῦ εἰς ΙΑΚΟΣ λήγοντος τύπου χρῆσιν ἐποιήσαντο.

Τὸ ἐκ τοῦ *μυστήριον* παρηγμένον ἐπίθετον περατοῦται εἰς ΙΚΟΣ, οὐχὶ εἰς ΙΑΚΟΣ. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 747 «χοιρίων *μυστηρικῶν*», Πρβ. στίχ. 764 «χοίρους ἐγώνγα *μυστικάς*». Δοξάζουσι δέ τινες ὅτι τὸ *μυστηρικὸς* συνεκόπη ἐκ τοῦ *μυστηριακός* (Ἴδε Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 226 καὶ Φρίσχιον *Curt. Stud.* Τόμ. *ς*', σελ. 137).

Καὶ τὸ ἐκ τοῦ *ἀρτωνυμία* γενόμενον ἐπίθετον τελευτᾷ εἰς ΙΚΟΣ. Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἐτυμολογικῷ φέρεται οὐ μόνον «ἄρθρον *ἀρτωνυμικόν*» (σελ. 616, 25) ἀλλὰ καὶ «*ἀρτωνυμικὴν* σύνταξιν», ὅπερ πλημμελὲς ἡ μοχθηρόν. Ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασσέως καὶ Ἀπολλωνίου τοῦ Ἀλεξανδρέως καὶ ἄλλων ἐλέχθη *ἀρτωνυμικός - ή - όν* καὶ *ἀρτωνυμικῶς*. Πρβ. *ἡμικραγία - ἡμικραγικός*, κτλ., καὶ *δημοκραγία - δημοκραγικός*, κτλ., περὶ ὧν ἀλλαχοῦ.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἐτυμολογικῷ κεῖται σελ. 644, 9 «Ὡς δὲ παρὰ τὸ φύσις γίνεται φυσικός, μάντις μαντικός, οὕτως ὄρις ὀρικός καὶ *ὀφιακός* κατὰ πλεονασμὸν τοῦ Α· συνεξηκολούθησε γὰρ τῷ *θηριακός*». Ὁ Λοβέκκιος ἐν τοῖς Προλεγομένοις (σελ. 481) μνημονεύει καὶ ὄνομα *Ὀρνιθιακά*· ἔτι δὲ *δενδριακός*, *ἁλιακός*, *φιλιακός*, *Λιθιακά*. Πρβ. καὶ *παραδεισιακός*, *πλιγθιακός*, *κυκλιακός*, *σεληνιακός*, *Σιβυλ-*

λιακός, *Φιλοπονιακός* (*Φιλοπονιακοί*), *Χρονιακός* ('Αλέξ. 'Αφροδ. εἰς 'Αριστοτ. τὰ μετὰ τὰ Φυσ. σελ. 662, 29 καὶ σελ. 666, 3 καὶ 5 καὶ 8 Βον.), *'Απολλωνιακός*, *'Ισιακός* (*τὰ 'Ισιακά*), *Νειλιακός* (Γαλην. Τόμ. ΙΒ', σελ. 569).

'Εν § 11 γραπτέον Genitivform ἀντὶ τοῦ Genitivoform.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 7. Τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου

ΕΚΚΛΗΣΙΑ. — 'Αμφότεροι ἐν 'Ρώμῃ τῷ 296 ἐπὶ Μαξιμιανοῦ ἀθλήσαντες.

Εἰς τοὺς μάρτυρας τούτους ὁ Αὐτοκράτωρ 'Ιουστινιανὸς πρὶν γίνῃ Αὐτοκράτωρ ἀνήγειρε ναόν, ὅστις ἐχρησίμευσεν ὡς σχέδιον καὶ πρόπλασμα, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ναοῦ τῆς 'Αγίας Σοφίας.

Γ. Δ.

ΙΣΤΟΡΙΑ. — 7 'Οκτωβρίου 1827. Οἱ Τουρκαλβανοὶ τὸ δεύτερον ἐφορμῶσι κατὰ τῆς 'Ακροπόλεως 'Αθηνῶν ἀποκρουσθέντες γενναίως.

ΕΒΔΟΜΑΣ

'Εδημοσιεύθη ἡ πρόσκλησις τῶν κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀπογραφὴν στρατευσίμων τοῦ νομοῦ 'Αττικῆς καὶ Βοιωτίας.—'Εγένετο ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου.—Ἡ στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις τοῦ Διαδόχου ἀνετέθη τῷ ταγματάρχῃ κ. Κ. Σαπουντζάκῃ. – Τέσσαρες νέαι χρεωκοπίαι ἐγένοντο ἐν Πάτραις.—Κατηργήθη τὸ λοιμοκαθαρτήριον Σκαραμαγκᾶ. — 'Ο Γεν. ἐπιθεωρητὴς τοῦ στρατοῦ ἀντιστράτηγος κ. Σκ. Σοῦτζος ἀπῆλθεν εἰς Θεσσαλίαν πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του σωμάτων. — Διὰ Β. Δ. ἐνεκρίθη ἡ χειροτονία τοῦ διαπρεποῦς ἱεράρχου Εὐστ. Βουλισμᾶ.—Καὶ ἕτεραι 70 ὀθωμανικαὶ οἰκογένειαι ἀπῆλθον ἐκ Θεσσαλίας. — 'Απεδίωσεν ἐν 'Ανδρῳ ὁ πρωτεύων αὐτῆς πολίτης Κωνσταντῖνος 'Εμπειρίκος, καταλιπὼν πέντε υἱοὺς ἐξ ὧν ὁ γνωστὸς χαριτογράφος κ. 'Επαμεινώνδας.—Πρώτης τάξεως πτυχίον τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρίας μετὰ τοῦ βαθμοῦ ἄριστα ἔλαβον αἱ ἄριστα δεσποινίδες Θεοδώρα Ζιμβρακάκη, Μαρία Δραγάτση καὶ 'Αριάδνη Μ. Δαμβέργη ἀδελφὴ τοῦ ἐκ τῶν κρατίστων συνεργατῶν τῆς «'Εβδομάδος» τοῦ τοσοῦτον διὰ τῶν «ἀπαντήσεων ἄνευ ἐρωτήσεων» τέρποντος τοὺς ἀναγνώστας της.—'Η χολέρα ἐνέσκηψεν εἰς τὸ 'Οράν' ἐν 'Ιταλίᾳ εὑρίσκεται εἰς ὕφεσιν.—'Εν 'Επιδαύρῳ ἀνεκαλύφθη μέγας ἀρχαῖος ναός — Καὶ ὁ τρίτος βασιλόπαις Νικόλαος περιβάλλεται τὴν στολὴν τοῦ ἐφήβου. — 'Αφικνεῖται ἐκ νέου ὅπως διαχειμάσῃ ἐνταῦθα ὁ ῥῶσος δοὺξ Παῦλος.—Κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ ἡ ναυπηγηθεῖσα ἀτμοημιολία Κίχλη. — 'Αφίχθησαν 17 κιβώτια ὀργάνων τῆς φυσικῆς ἐκ τῶν παραγγελθέντων ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας πρὸς χρῆσιν τῶν διδασκαλείων καὶ τῶν προτύπων δημοτικῶν.—Εἰς τὴν ἐν Κερκύρᾳ προπαρασκευαστικὴν σχολὴν εἰσήχθησαν μέχρι τοῦδε ἐνδυθέντες τὴν στρατιωτικὴν στολὴν περὶ τοὺς 90 νέοι.—'Ο ἀποθανὼν φιλογενὴς ἐκ Ξάνθης Θεόδωρος Ζαλάχας ἐκληροδότησεν ἐξ 150 χιλ. δρ. περιουσίαν εἰς διάφορα ἑλληνικὰ καθιδρύματα. — 'Ο ἐν Νεαπόλει ὁμογενὴς κ. Ματθαῖος Σκυλίτσης πράσσει νὰ ὀνομασθῇ κόμης καὶ ἐπίτιμος πολίτης διὰ τὰς ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν ἐνεργείας καὶ δαπάνας του. — 'Εν Μασσαλίᾳ ἀπεδίωσεν ὁ διαπρεπὴς ὁμογενὴς μεγαλέμπορος Γεώργιος Σεκιάρης δικαίως παρὰ πάντων τιμώμενος.—'Η ἀνεύρεσις νέων ἔτι ἀρχαιοτήτων ἐν 'Επιδαύρῳ ἀνηγγέλθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τηλεγραφικῶς. — Διωρίσθη καθηγητὴς ἐν τῇ 'Ριζαρείῳ σχολῇ ὁ ἔξοχος 'Ελλην μαθηματικὸς κ. Κυπάρισσος Στεφάνου περὶ τῶν ἔργων τοῦ ὁποίου θέλομεν γράψει προσεχῶς. — Ζήτημα εἶναι ἄν, καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν ὡς οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τοῦ 'Αγίου Δέρκων 'Ιωακεὶμ καὶ τούτου, ἀνδρὸς κατόχου μὲν πολλῶν προτερημάτων πλὴν φιλασθένου λίαν, ὁ τῆς ἐκκλησίας μας σάλος θέλῃ κοπάσει. — 'Ενεκα διαφωνίας τῶν Γάλλων καὶ Γερμανῶν τὸ συνέδριον τῆς προϊστορικῆς ἀρχαιολογίας θέλει συγκροτηθῇ ἐν ἔτει 1886 ἐν 'Αθήναις. Πάντοτε κάτι ὠφελούμεθα ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν δυνάμεων. — 'Επεβλήθη πενθήμερος κάθαρσις καὶ εἰς τὰς ἐξ Αἰγύπτου προελεύσεις.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Σὲ εἴδαμεν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ, ἅγιε μάρτυ Βάκχε, ἑορτάζοντα σήμερον καὶ προσκυνοῦμεν τὴν χάριν σου! Οἱ ὅσιοι πατέρες μὴ δυνάμενοι ἀπολύτως νὰ ἐξορίσωσι τὴν ἐθνικήν σου θεότητα, σὲ μόνον ἐκ τῶν ἄλλων συναδέλφων σου ἐσεβάσθησαν καὶ σὲ κατέταξανεὶς τὸ μαρτυρολόγιον, ὦ ἐξαμηνήτικευεἰὲ τῆς Σεμέλης! Τίς οἶδεν ὁποία; ἀλληγορικὰς ἑρμηνείας ἀποδίδουσιν οἱ καλόγηροι εἰς τὰ διονυσιακά σου μαρτύρια' ἀλλὰ ἔρχεται πάντοτε σύγχρονος ἡ μεγάλη σου καὶ θαυματουργὸς ἀνακάλυψις καὶ ἀνὰ τὰς ἀγυιὰς καὶ τὰς ῥύμας ἀπὸ ἡμερῶν ἀνεγείρονται πρὸς τιμήν σου θριαμβευτικαὶ ἀψῖδες ἐκ βαρελίων μούστου!

*

Εἰπὲ εἰς τοὺς ἐπουρανίους καὶ ἐπιχθονίους καὶ ὑποχθονίους συναδέλφους σου, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ δώδεκα μεγάλοι Θεοί, ἐγένοντο ἐπαγγελματίαι διὰ νὰ μὴ ἀποθάνωσι τῆς πείνης, ἐν τῇ ἀχαρίστῳ χώρᾳ μας. 'Ο Ζεὺς χρησιμεύει μόνον εἰς τὰ ἀλληλοδιδακτικὰ σχολεῖα διὰ νὰ κλίνηται τὸ ὄνομά του, τοῦτο δὲ χάριν τῆς ἀνωμαλίας του καὶ μόνης· ὁ 'Απόλλων, καίτοι ἀρχαῖος ἰατρός, ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ ἰατροσυνεδρίου ὡς στερούμενος πτυχίου καὶ συνεταιρισθεὶς μετά τινων διδακτόρων, ἤνοιξε θέατρον θερινόν, διὰ νὰ τοῖς προμηθεύῃ κρυολογήματα καὶ περιπνευμονίας· ἐπειδὴ δὲ εἶχε πολλὰ ἔξοδα, συνενοήθη καὶ μετὰ τῆς 'Αθηνᾶς καὶ ἀπολιθωθέντες ἀμφότεροι, καθηλώθησαν πρὸ τῆς 'Ακαδημείας καὶ χρησιμεύουσιν ὡς θυρωροί . . . ὁ 'Ερμῆς περιωρίσθη εἰς τὰ γραμματόσημα καὶ . . . τὰς συστημένας ἐπιστολάς· ὁ "Αρης, δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἕνεκα τῶν πολλῶν του ὁμοιοκαταληξιῶν, ἀφῆκεν ἓν τέκνον ἀνάπηρον καὶ κακοκτικόν, γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα: τὸ πεδίον τοῦ "Αρεως. 'Ο Ποσειδῶν μεταμορφωθεὶς εἰς 'Ασφαλιστικὴν ἑταιρίαν, ταξειδεύει διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν πληρωμὴν τῶν μεριομάτων του. Ἡ "Ηρα ἀνεμίχθη μὲ τὸ σιτάρι καὶ δὲν ἠμπορεῖ κἀνεὶς νὰ τὴν χωρίσῃ... Ἡ 'Αφροδίτη ἐγένετο ζυθόπωλις καὶ ἐτάχθη ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν. Ἡ "Αρτεμις ἀπολέσασα τοὺς σκύλους της, φοβεῖται νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῶν παρὰ τὰς φυλακὰς Μενδρεσὲ λουτρῶν της, διὰ τὸν φόβον τῶν Ναρκίσσων, καὶ ἡ 'Εστία ἐγένετο σόγγραμμα περιοδικόν! Πάντων καὶ πασῶν ἐλησμονήθησαν αἱ πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις. Καὶ μόνον σύ, ὦ Βάκχε, ἐβασίλευες καὶ θὰ βασιλεύῃς εἰς τοὺς αἰῶνας!

*

Τὴν τετάρτην, μεθαύριον, τὸ ἔθνος ἄγει ἐπίσημον καὶ πλήρη ἀναμνήσεων ἐπέτειον. Συμπληροῦνται δύο καὶ εἴκοσιν ἔτη, ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς 'Οκτωβριανῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1862. Φλέγει τὸ ἔδαφος ἔτι κοὶ ἡ ἱστορία ἡ ἐπὶ τοσούτων ἐρειπίων βαδίσασα ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, διστάζει ν' ἀνασκαλεύσῃ τὰ συντρίμματα τῶν «φανῶν τῆς πρωτευούσης» ἵνα ἐξενέγκῃ τὴν αὐστηρὰν καὶ ἀμερόληπτον ἐτυμηγορίαν της. 'Απὸ πολλοῦ ὁποθαλπόμενον τὸ κίνημα ἐξερράγη τῇ 6 'Οκτωβρίου ἐν Βοστίτζῃ, μετεδόθη εἶτα εἰς ἄλλας πόλεις καὶ τὴν νύκτα τέλος τῆς 10ης ἐγράφη ἐφ' ἑνὸς πυροβόλου τὸ ψήφισμα, δι' οὗ κατελύετο ἡ τριακονταετὴς δυναστεία τοῦ "Οθωνος. "Εκτοτε μετωνομάσθη καὶ ἡ πλατεῖα τοῦ "Οθωνος, Πλατεῖα τῆς 'Ομονοίας, ἀλλ' οἴμοι! ἡ ὁμόνοια, ὡς νὰ καθείρχθη ἔκτοτε ἐν τῇ πλατείᾳ ἐκείνῃ, δὲν εὕρε φαίνεται τὸ ἀρκοῦν ἔδαφος, ἐν ᾧ θὰ ἐκαρποφόρουν αἱ ἐθνοσωτήριοι ἐπαγγελίαι, ἃς διεκήρυξεν!

*

Φαίνεται εἶναι συρμὸς καὶ αἱ ἐκλείψεις. Δὲν ἐννοοῦμεν τὴν ἔκλειψιν τοῦ χρήματος ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οὐδὲ τὰς ἄλλας παντοίας τοιαύτας, ἀλλ' ἀπὸ ὑψηλοτέρας περιωπῆς ἐξετάζοντες τὰ πράγματα, ὡς λέγουσιν οἱ ἀρθρογράφοι τῶν ἐφημερίδων, ἐννοοῦμεν τὰς τῶν οὐρανίων σωμάτων. Χθὲς πάλιν ἐγένετο, ἔκλειψις ἡλίου ἀόρατος παρ' ἡμῖν. "Αν ἐρωτᾶτε δὲ καὶ ποῦ τὴν εἶδα ἐγώ, σᾶς ἀπαντῶ, ὅτι τὴν εἶδα εἰς τὸ ἡμερολόγιον. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἐννοήσω πόθεν ἦτο ὁρατή. 'Εξ 'Αμερικῆς, ὅπως λέγει ὁ Καζαμίας; Βεβαίως ὄχι· διότι ἡ ἔκλειψις ἦτο μερικὴ καὶ αἱ τοιαῦται δὲν εἶναι ἐκεῖθεν ὁραταί, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ στερητικοῦ α. Πόθεν λοιπὸν ἦτο ὁρατὴ αὕτη ἡ ἔκλειψις;

— 'Εκ Λειψίας! ἀπαντῷ εἰς ἀδιόρθωτος λογοπαίτης.

'Ιμδ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Βγαίνω ἀπὸ τὸ στόμα σου, καὶ ἂν ἓν στοιχεῖον βγάλης σοῦ προσκολλῶμαι καὶ πολὺ δυσκόλως μ' ἀποβάλεις.

Ζῷον χονδροειδέστατον μὲ ἔκαμεν ἡ φύσις,
ἀλλὰ τὸ πρῶτον γράμμα μου νὰ κόψῃς ἂν θελήσῃς,
θὲ νὰ καθήσω παρευθὺς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου
χωρὶς κἂν νὰ μὲ βλέπωσι ποτὲ οἱ ὀφθαλμοί σου.

Εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος εἶμαι ὡραία νῆσος·
ἂν ἀφαιρέσῃς ἕνα μὲ τότε θὰ μ' εὕρῃς ἴσως.
'Χρησίμευσα εἰς σταύρωσιν τοῦ Ἰησοῦ Χρηστοῦ
καὶ ἐν σημεῖον ἄφησα εἰς πίστιν μαθητοῦ.

Μ. Ι. Μ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ

'Οποῖα τὰ προσόντα καὶ ὁποῖα τὰ καθήκοντα τοῦ 'Αναγνώστου κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους;

ΛΥΣΕΙΣ

Αἰνίγματα Πετεινὸς - 'Αμάθεια.

Πρόβλημα. Οἱ τρεῖς ἀριθμοὶ εἶναι οἱ 20, 35,70· ἤτοι 20+35+70=125×125=15, 125×125=1,953,125+70=1,968,820 ὅσοι οἱ κάτοικοι τῶν Παρισίων.

Κ
Δ Α Σ
Δ Ε Μ Α Σ
Κ Α Μ Η Λ Ο Σ
Σ Α Λ Ο Σ
Σ Ο Σ
Σ

Συμπλήρωσις στίχων.

Ἤλθα εἰς τὸ Φάληρο
εἶδα καὶ τὴ θάλασσα,
εἶχα κ' ἕνα τέλληρο,
κρῖμας ποὺ τὸ χάλασα.

(Χ. "Αννινος.)

Μονοκονδυλιά

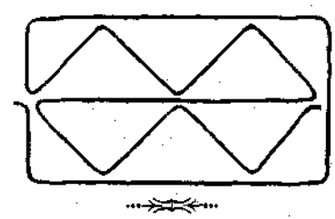

'Εν 'Αθήναις. — Τύποις «Κορίντης».